

відтискування на білому полотні орнаменту за допомогою дерев'яних кліше плоскої або овальцевої форми. В останньому випадку на вальцях, подібних до кухонного валка, вирізували орнамент, далі весь валець намащували відповідною олійною фарбою й качали по по-

лотні, де і відбивався малюнок. Цей промисел відомий був на Україні з найдавніших часів. У народному побуті вибійки можна знайти на наволоках подушок і перин, простирадлах, фартушках, на одязі.

УКРАЇНЬСЬКА ВИШИВКА

Вишивка — це поширений вид декоративно-прикладного мистецтва, в якому узор та зображення виконуються ручним або машинним способом на різних тканинах, шкірі та інших матеріалах лляними, шовковими, вовняними нитками, а також бісером, перлами, коштовним камінням.

Цей вид мистецтва виник давно — корені його сягають у глибину віків. На мініатюрі в «Ізборнику Святослава» (XI століття) одна жіноча постать має вишивку на рукаві сорочки. На фресках Св. Софії у Києві бачимо і постаті чоловіків і жінок в одязі з вишивками по краях рукавів і на наплечниках. Княгиня Ганна в часи Володимира Мономаха керувала майстернею шитва. Вишивки з козацької доби, збережені в музеях, свідчать про дальший розвиток шитва.

Із оновленням церковного життя після татарського лихоліття постала потреба гарного упорядження церков. При монастирях утворилися майстерні церковних риз, плащаниць, покривал. Вони користувались добірним матеріалом. Церковне шитво виконували шовком, золотом і сріблом. Осередками промислового вишивкарства, крім монастирів, були деякі міста: Київ, Львів, Броди, Ковель.

У XVII столітті козацька старшина теж стала прикрашувати своє вбрання добір-

ним шитвом. Організується окреме ремесло — гафарство. Гафарі були в цехових списках майже всіх міст.

Не можна не згадати, що вишивані рушники на Україні здавна мали значення в родинних обрядах. На сватанні

Петриківський вишиваний рушник

дівчина обов'язково перев'язувала сватів рушниками. Ікони прикрашали вишиваними рушниками. Хлібом-сіллю на рушнику зустрічали добрих людей.

Вишита сорочка теж має силу. Так дитині, що народилась, давали сорочку,